

Det Politisk-Økonomiske Udvalg (PØU)
Christiansborg

Finansministeren

04. juni 2010

Svar på spørgsmål nr. 95 af 26. maj 2010 (Alm. del) stillet efter ønske fra Frank Aaen.

Spørgsmål:

Ministeren bedes oversende de konsekvensberegninger, der er lavet som baggrund for planens enkelte elementer, jf. Aftale om genopretning af dansk økonomi.

Svar:

Regeringen og Dansk Folkeparti har den 25. maj 2010 indgået Aftale om genopretning af dansk økonomi. Efterfølgende har regeringen og Dansk Folkeparti den 31. maj 2010 indgået en ny aftale om nedsættelse af børnefamilieydelsen.

Nedenfor redegøres for aftalens virkninger på de offentlige finanser, arbejdsudbuddet, indkomstfordelingen og rådighedsbeløb samt den økonomiske aktivitet.

Virkninger på de offentlige finanser

Med Aftale om genopretning af dansk økonomi styrkes de offentlige finanser strukturelt gennem tiltag for godt 24 mia. kr. i 2013, jf. tabel 1.

Heraf tilvejebringes ca. 13½ mia. kr. ved, at de reale ressourcer til offentlig service som udgangspunkt fastholdes uændret i 2011-2013, jf. Danmarks Konvergensprogram 2009. Finansieringsbidraget skal ses i sammenhæng med, at der i 2015-planen hidtil har været lagt til grund, at de reale offentlige forbrugsudgifter skulle vokse med 1 pct. i både 2011 og 2012 og ¾ pct. i 2013.

Inden for denne uændrede økonomiske ramme omprioriteres offentlige udgifter for i alt 10 mia. kr. i 2011-2013.

Der gennemføres således en række konkrete budgetforbedringer for op imod 4 mia. kr. på især statens område. Det betyder, at den økonomiske ramme til service i kommunerne kan fastholdes over de næste tre år – dvs. at de tidligere annonce-rede besparelser på i alt 4 mia. kr. i 2012 og 2013 ikke gennemføres.

Herudover gennemføres frem mod 2013 en række yderligere målrettede besparelser på især statens område for i alt godt 4,2 mia. kr. og generelle besparelser på ministerområderne for i alt 1,8 mia. kr.

Inden for en uændret samlet økonomisk ramme skaber disse budgetforbedringer plads til at øge de offentlige udgifter på udvalgte områder med i alt 10 mia. kr. over de næste tre år, herunder på sundhedsområdet, til flere i uddannelse, svage og udsatte grupper mv.

Tabel 1. Virkning på de offentlige finanser og omprioriteringer	
Mia. kr.	2013
1. Uændrede ressourcer til offentlig service i udgangspunktet	13,5
2. Finansiering af omprioriteringer i alt	10,0
<i>Heraf:</i>	
- Fastholdelse af kommunal velfærd (tabel 1 i aftalen) ¹⁾	3,9
- Målrettede besparelser i staten (tabel 2 i aftalen)	4,3
- Generelle besparelser i staten	1,8
3. Anvendelse i alt	10,0
<i>Heraf til:</i>	
- Sundhed	5,0
- Flere i uddannelse, svage grupper mv.	5,0
4. Andre initiativer (tabel 3 i aftalen) ²⁾	11,0
5. Samlet finansieringsbidrag (1+4)	24,5
1) Heraf udgøres 0,3 mia. kr. af finansieringsbidrag fra andre initiativer vedrørende regulering af beløbsgrænser for skatter mv.	
2) Ekskl. finansieringsbidrag til omprioriteringer, jf. ovenfor.	

De konkrete omprioriteringer indebærer, at realvæksten i de samlede offentlige forbrugsudgifter vil være positiv over de næste tre år. Det skyldes, at en del af de konkrete besparelser omfatter andre udgiftsområder end offentligt forbrug, herunder fx fastholdelsen af udviklingsbistanden i kroner på 2010-niveauet og nedsettelsen af børnefamilieydelsen. Det er pt. vurderingen, at den samlede realvækst i det offentlige forbrug fra 2010 til 2013 vil udgøre omkring 0,6 pct. på baggrund af genopretningsaftalen. Heraf skønnes foreløbigt en realvækst i det offentlige forbrug på ca. ½ pct. om året i 2011 og 2012 og ca. -¼ pct. i 2013. Det bemærkes, at det samlede konsolideringsbidrag fortsat udgør 13½ mia. kr., idet merudgifterne på udvalgte områder modsvares af besparelser på andre områder, som ikke kun vedrører offentligt forbrug.

Herudover suspenderes den automatiske regulering af beløbsgrænser for skatter mv. (§ 20-reguleringen i personskattelovgivningen) i 2011-2013, den aftalte forhøjelse af topskattegrænsen i 2011 udskydes i tre år til 2014, dagpengeperioden halveres og der indføres loft over fradrag for faglige kontingenter. Tiltagene betyder samlet set, at der tilvejebringes i alt 11¼ mia. kr. i 2013¹.

¹ I tabel 1 er budgetforbedringen opgjort til 11 mia. kr. i 2013, idet ca. ¼ mia. kr. af finansieringsbidraget indgår i de samlede omprioriteringer af offentlige udgifter for i alt 10 mia. kr.

Virkninger på arbejdsudbud og beskæftigelse

Aftale om genopretning af dansk økonomi indeholder en række initiativer, som påvirker arbejdsudbuddet og beskæftigelsen på sigt. Det drejer sig overordnet om:

- Arbejdsmarkedsinitiativerne, herunder navnlig afkortningen af dagpengeperioden fra 4 til 2 år.
- Skatteinitiativerne, herunder navnlig suspensionen af den automatiske regulering af beløbsgrænser for skatter mv. (§ 20) i 2011-2013 samt udskydelsen af den aftalte forhøjelse af topskattegrænsen i tre år.

Samlet set vurderes initiativerne at øge arbejdsudbuddet og beskæftigelsen med omkring 11.000 personer på sigt, jf. tabel 2.

Tabel 2. Virkninger på arbejdsudbud og beskæftigelse på sigt	
Personer	
Arbejdsmarkedsinitiativer, i alt	14.000
<i>Heraf:</i>	
- Halvering af dagpengeperiode	13.000
- Bortfald af virkning vedr. fuldtidsaktivering	-2.000
- Harmonisering af optjenings- og genoptjeningskrav	2.000
- Øvrige arbejdsmarkedsinitiativer	1.000
Skatteinitiativer, i alt	-3.000
Samlet virkning af genopretningssaftalen	11.000

Den samlede virkning af ændringerne på arbejdsmarkedsområdet skønnes at forøge beskæftigelsen varigt med 14.000 fuldtidspersoner.

Afkortningen af dagpengeperioden fra 4 til 2 år vurderes således på sigt at medføre en varig forøgelse af beskæftigelsen med ca. 13.000 fuldtidspersoner.

Afkortningen af dagpengeperioden indebærer et bortfald af virkningen af fuldtidsaktiveringen for dagpengemodtagere efter 2½ års ledighed, som isoleret set vurderes at reducere beskæftigelsen med ca. 2.000 personer.

Hertil kommer virkningen af de harmoniserede vilkår for optjening og genoptjening af dagpengereetten, som skønnes at øge beskæftigelsen med 2.000 personer.

Aftalen indeholder desuden en afskaffelse af feriedagpenge for dimittender og en række mindre initiativer med strukturforbedrende virkning i form af øget tilskyndelse til uddannelse på ordinære vilkår og beskæftigelse. Det gælder udvidelsen af beregningsperioden for dagpengesatsen fra 13 til 52 uger, forøgelsen af beskæfti-

gelseskravet for sygedagpenge fra kommunen samt ændringen af revalideringsydelsen for personer under 30 år. Initiativerne skønnes samlet og med nogen usikkerhed at øge beskæftigelsen med omkring 1.000 personer på sigt.

Skatteinitiativerne samt loftet over børnefamilieydelsen vil samlet set have en negativ effekt på arbejdsudbuddet på sigt svarende til i størrelsesordenen 3.000 fuldtidspersoner. Det afspejler helt overvejende virkningen af suspensionen af den automatiske regulering af beløbsgrænserne i skattesystemet mv. (§ 20) i 2011-2013, idet fastholdelsen af indkomstgrænsen for topskat indebærer, at flere fremover omfattes af topskatten.

Virksomheder på indkomstfordeling og rådighedsbeløb

Aftale om genopretning af dansk økonomi har samlet set en neutral virkning på de målte indkomstforskelle. Det er konkret skønnet, at aftalen bidrager til en forøgelse af Gini-koefficienten på 0,04 pct.-enheder, jf. tabel 3. Til sammenligning er Gini-koefficienten steget med gennemsnitligt 0,4 pct.-enheder årligt i perioden 1995-2007.

Familiernes disponible indkomster skønnes reduceret med ca. 1,6 pct. i 2013, jf. tabel 3.

De disponible indkomster for de 10 pct. af befolkningen med de laveste indkomster reduceres med knap 2,2 pct. i forhold til gældende regler. Omkring 2/3 af personerne i 1. indkomstdecil har en personlig disponibel indkomst under kontanthjælpsniveauet². Det drejer sig bl.a. om studerende, der over livsforløbet typisk har en relativ høj disponibel indkomst. Hertil kommer en stor andel selvstændige med skiftende indkomst. Der er meget stor udskiftning i denne gruppe fra år til år. Når fx en halvering af dagpengeperioden har betydning for rådighedsbeløbet i 1. indkomstdecil, skyldes det, at indkomster er opgjort på familieniveau (ækvivaleret). Hovedparten af pensionisterne er placeret i 2.-4. indkomstdecil.

Det bemærkes, at de indregnede virkninger på indkomstforskelle angiver de umiddelbare virkninger før eventuelle ændringer i adfærden, hvor fordelingsvirkningerne i praksis vil blive påvirket af tiltagenes afledte adfærdsvirkninger, herunder stigningen i beskæftigelsen på ca. 11.000 personer, som især er en konsekvens af halveringen af dagpengeperioden.

² Opgjort for en enlig kontanthjælpsmodtager over 25 år og uden forsørgerpligt.

Tabel 3. Virkninger på indkomstfordeling og rådighedsbeløb i 2013								
Indkomstdecil	Suspension af § 20-regulering i 2011, 2012 og 2013	Udskydelse af forhøjelse af topskattegrænsen i 2011 i tre år	Halvering af dagpengeperiode	Loft for fradrag for faglige kontingenter	Samlet heraf	Nedsættelse af børnefamilieydelsen	Øvrige tiltag	Samlet virkning af aftale om genopretning af dansk økonomi
	----- Pct. af disponibel indkomst -----							

1.	-0,84	-0,00	-0,35	-0,03	-1,22	-0,66	-0,28	-2,16
2.	-0,70	-0,01	-0,35	-0,04	-1,10	-0,32	-0,18	-1,60
3.	-0,66	-0,02	-0,32	-0,07	-1,07	-0,27	-0,16	-1,50
4.	-0,68	-0,05	-0,28	-0,10	-1,11	-0,26	-0,15	-1,52
5.	-0,72	-0,10	-0,23	-0,12	-1,17	-0,22	-0,14	-1,53
6.	-0,77	-0,16	-0,18	-0,13	-1,24	-0,18	-0,12	-1,54
7.	-0,82	-0,21	-0,16	-0,13	-1,32	-0,14	-0,10	-1,56
8.	-0,91	-0,29	-0,13	-0,12	-1,45	-0,10	-0,09	-1,64
9.	-0,94	-0,36	-0,11	-0,12	-1,53	-0,07	-0,06	-1,66
10.	-0,82	-0,39	-0,05	-0,08	-1,34	-0,03	-0,04	-1,41
Alle	-0,80	-0,22	-0,18	-0,10	-1,30	-0,16	-0,11	-1,57
	----- Pct.-enheder -----							
	--							
Ændring i Gini	-0,03	-0,08	0,06	-0,01	-0,06	0,07	0,03	0,04

Anm.: Inddeling på indkomstdecilerne er opgjort med udgangspunkt i ækvivalerede disponible indkomster, og virkningerne er ligeledes ækvivalerede. Ækvivaleringen indebærer, at virkningen på forbrugsmuligheder af en indkomstændring er større for familier med flere medlemmer end for fx enlige. Øvrige tiltag indeholder virkninger af harmonisering af vilkår for optjening og genoptjening af dagpengereetten, perioden for beregning af dagpenge (13 til 52 uger), beskæftigelseskravet for ret til sygedagpenge (13 til 52 uger), harmonisering af regler om sygedagpenge ved voksen- og efteruddannelse, afskaffelse af feriedagpenge til dimitterende, feriedagpenge ved voksen- og efteruddannelse, det statslige tilskud til frivillig indbetaling af ATP-bidrag for modtagere af efterløn og fleksydelse, ændret revalideringsydelse for personer under 30 år, satserne for VEU-godtgørelse (andel af husholdningsbelastningen), markedsrente for indefrysning af ejendomsskatter, ensretning af regler for tabt arbejdsfortjeneste, harmonisering af befordringsordninger, afskaffelse af bonusordning til elever over 18 år i lønnet praktik, tilpasning af skolepraktikydelser og produktionsskoleydelse.

Kilde: Beregninger på basis af stikprøver på 3,3 pct. af befolkningen.

Der indgår i aftalen arbejdsmarkeds- og skatteinitiativer, som tilvejebringer i alt 11,3 mia. kr. i 2013, jf. Aftale om genopretning af dansk økonomi side 12, hvoraf 10½ mia. kr. direkte berører familiernes disponible indkomster, mens ¾ mia. kr. tilvejebringes ved en forhøjelse af private og offentlige arbejdsgiveres bidrag til arbejdsmarkedsformål mv.:

- Suspension af den automatiske regulering af beløbsgrænser for skatter mv. (§ 20) i 2011-2013.
- Udskydelse af den aftalte forhøjelse af topskattegrænsen til 2014.
- Halvering af dagpengeperioden.
- Loft over fradrag for faglige kontinenter mv.

Disse initiativer bidrager isoleret set til, at familiernes gennemsnitlige disponible indkomster reduceres med ca. 1,3 pct. i 2013, jf. tabel 3. Initiativerne har en neutral virkning på de målte indkomstforskelle, idet initiativerne bidrager til, at Gini-koefficienten reduceres med 0,06 pct.-enheder.

Flere af de øvrige tiltag i aftalen, som vedrører omprioriteringen af de offentlige udgifter, påvirker familiernes disponible indkomster, herunder:

- Nedsættelse af børnefamilieydelsen.
- Tiltag vedrørende dagpenge (udover reduktionen af dagpengeperioden), feriedagpenge og sygedagpenge, markedsrente ved indefrysning af ejendomsskatter, ensretning af regler for tabt arbejdsfortjeneste mv.

Det skønnes, at de tiltag, der indgår i de aftalte omprioriteringer og påvirker husholdningernes rådighedsbeløb, isoleret set øger Gini-koefficienten med 0,1 pct.-enheder, jf. tabel 3. Tiltagene bidrager isoleret set til, at familiernes gennemsnitlige disponible indkomster reduceres med knap 0,3 pct. i 2013,

Virkninger på den økonomiske aktivitet

Målt ved de flerårige finanseffekter skønnes renteændringerne og finanspolitikken mv. siden 2008 samlet set at øge aktivitetsniveauet med ca. 5 pct. i 2011 aftagende til ca. 3 pct. i 2013, jf. tabel 4. Den umiddelbare negative virkning af konsolideringen af de offentlige finanser fra 2011 til 2013 modvirkes dermed af de markante finanspolitiske lempelser i 2009 og 2010.

I 2011 skønnes den ét-årige finanseffekt til -0,6 pct. af BNP. Genopretningens aftalen ændrer ikke på den ét-årige finanseffekt i 2011, men skønnes at reducere det negative bidrag til aktiviteten med 0,2 pct.-enheder i 2012. Aftalen vurderes at have en neutral virkning på BNP-væksten i 2013.

Den beregnede finanseffekt indregner ikke mulige rentedæmpende virkninger af den konsolidering af de offentlige finanser, som er forudsat i majvurderingen og konvergensprogrammet. I fravær af konsolideringen vil der formentlig opstå pres på både de korte og lange renter samt forøget usikkerhed eller forventninger om fremtidige (større) stramninger. Det kan isoleret set dæmpe efterspørgslen.

Tabel 4. Aktivitetsvirkning af den økonomiske politik mv. fra og med 2009					
Pct. af BNP	2009	2010	2011	2012	2013
Flerårig finanseffekt (BNP-niveau)	1,1	2,1	2,0	1,7	1,0
Frigivelse af midler i SP mv. (BNP-niveau)	0,4	0,7	0,4	0,2	0,0
Finanspolitik fra og med 2009 og SP mv.	1,4	2,8	2,4	1,9	1,0
Finanspolitik og SP mv. (vækstbidrag)	1,4	1,4	-0,4	-0,6	-0,8
- heraf ét-årig finanseffekt	1,1	0,8	-0,6	-0,3	-0,4
Renteændringer siden 2008 (BNP-niveau)	0,5	1,9	2,7	2,2	1,6
Samlet effekt af den økonomiske politik	1,9	4,7	5,2	4,1	2,6

Kilde: Økonomisk Redegørelse, maj 2010, Danmarks Konvergensprogram 2009 og egne beregninger.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen